

Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden alınan ürünler için yapılan ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	64958909-105-E.35615
Tarih	07.11.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Şanlıurfa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 64958909-105-E.35615

07.11.2018

Konu : Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden alınan ürünler için yapılan ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında olup olmadığı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; vergi mükellefiyeti olmayan çiftçilerden müstahsil makbuzu ile hammadde (kütü pamuk) satın aldığınız ve ödemelerinizin genellikle 7.000-TL'nin üzerinde olduğundan bahisle, 459 ile 479 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalara göre söz konusu ödemelerin banka veya finans kurumları aracılığıyla yapılmasının zorunlu olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesi hükmüne göre, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kağıtların tevsiki

mecburidir.

Mezkûr Kanunun mükerrer 257 nci maddesinde, mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme hususlarında Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar (5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.) tarafından düzenlenen belgelerle tevsiki uygulamasının usul ve esasları 469, 479 ve 480 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirlenmiştir.

Bu bağlamda, tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamına; Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin ve vergiden muaf esnafın, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemeleri girmekte olup, yine mezkûr Tebliğde belirlenen tahsilat ve ödemeler ise tevsik zorunluluğu dışında tutulmuştur.

Söz konusu Tebliğin;

- "4.1. Kapsam ve Tutar" bölümünde, *"Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.*

Bu kapsamda örneğin;

- *Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,*

- *Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,*

- *İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur."*

- "4.2. Kapsamda Olmayan Tahsilat ve Ödemeler" başlıklı bölümünde; "...

(479 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğle eklenen bent - Yürürlük: 1/4/2017) g) Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler tarafından; 11/3/2010

tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliđi Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzelenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre kurulmuş olan toptancı hallerinde faaliyet gösteren tüccar, üretici, üretici örgütleri ve komisyonculara yapılan sebze ve meyve, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, su ve su ürünleri, bal ve yumurta gibi diğer gıda maddeleri, kesme çiçek ve süs bitkileri satışları ile söz konusu yerler dışında yapılmakla birlikte anılan Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında bildirim tabi tutulmuş satışlara ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

(480 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliđe eklenen bent - Yürürlük: 9/6/2017) ğ) Gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilere ait ürünlerin, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliđi ile Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamında kurulan ticaret borsalarına mezkur Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen süreler dahilinde tescil ettirilerek gerçekleşen satışlarına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,

aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır."

açıklamaları yer almaktadır.

Diğer taraftan;

- 5957 sayılı Kanunun (2/1-ğ) maddesinde, "ğ) *Mal: Ticarete konu sebze ve meyveler ile arz ve talep derinliğine göre belirlenecek et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, su ve su ürünleri, bal ve yumurta gibi diğer gıda maddeleri ile kesme çiçek ve süs bitkilerini,"*

- 28/10/2016 tarihli Toptancı Halinde veya Hale Bildirilerek İşlem Görecek Mallar Hakkında Tebliğin 1 inci maddesinde, "*Bu Tebliğin amacı, toptancı halinde veya hale bildirilerek işlem görecek malları belirlemektir.*"; 4 üncü maddesinde, "*Mal: Ticarete konu sebze ve meyveleri,*"; 5 inci maddesinde, "*Bu Tebliđ ekindeki listede yer alan malların toptan ticareti, toptancı hallerinde veya hale bildirilerek yapılır.*"

düzenlemelerine yer verilmiştir.

Bu çerçevede, kütlü pamuk, 5957 sayılı Kanun ve ilgili alt düzenlemeleri uyarınca, 459 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliđinin (4.2/g) bölümünde belirtilen ürünler kapsamında (sebze ve meyve, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, su ve su ürünleri, bal ve yumurta gibi diğer gıda maddeleri, kesme çiçek ve süs bitkileri) yer almadığından, gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden yaptığınız söz konusu ürün alımlarınıza ilişkin tahsilat ve ödemelerinizin, mezkûr bölüm kapsamında tevsik zorunluluğu uygulaması dışında tutulması mümkün değildir.

Öte yandan, gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden yapılan kütlü pamuk alımlarının 5174 sayılı Kanun kapsamında kurulan ticaret borsasına mezkur Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen süreler dahilinde tescil ettirilerek gerçekleştirilmesi halinde, söz konusu alımlara ilişkin tahsilat ve ödemeler, mezkûr Tebliğin (4.2/ğ) bölümü kapsamında tevsik zorunluluğu dışında olacak, aksi halde ise mezkûr

Tebliğde belirlenen usul ve esaslar dahilinde, söz konusu tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar aracılığı ile yapılması zorunlu olacaktır.

Bunun yanı sıra, aracı finansal kurumlar aracılığı ile yapılması zorunlu ödemelerin söz konusu kurumlar kanalıyla yapılmaması durumunda, ilgililere Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesi kapsamında ceza tatbik edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026